

پیامدهای روانی و اجتماعی پورنوگرافی

نگارنده: پوهنیار خدیجه محمدی*

چکیده

تغییرات جهان امروز و پیشرفت فناوری اطلاعات، دگرگونی‌های گسترده‌یی در زندگی انسان داشته است. عصر ارتباطات و فناوری با تمام امکانات خود و پیشرفت‌ها، باعث ایجاد بحران‌هایی نیز شده است؛ یکی از آن‌ها، بحران‌های اخلاقی، رواج‌یافتن و دیدن تصاویر غیراخلاقی و مستهجن است، که باعث پیامدهای روانی و اجتماعی زیادی شده و زندگی فردی و اجتماعی افراد را متأثر ساخته است. این پژوهش، با هدف بررسی پیامدهای روانی و اجتماعی پورنوگرافی در اینترنت شکل یافته است؛ لذا این مقاله به این پرسش پاسخ می‌گوید که: پیامدهای روانی و اجتماعی پورنوگرافی چیست؟ این تحقیق براساس هدف، کاربردی، براساس سنجش داده‌ها، توصیفی-اسنادی است، که اطلاعات از ابزار کتاب‌ها، مقالات علمی معتبر و سایت‌های اینترنتی بهره گرفته شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهند که اعتیاد به پورنوگرافی و تماشای فیلم‌های پورن، می‌تواند پیامدهای روانی و اجتماعی ناگواری را برای افراد در بر داشته باشد.

واژه‌گان کلیدی: پورنوگرافی، پیامد، روانی، اجتماعی.

Study of the Psychological and Social Consequences of Pornography

Author: Asistant Teaching Khadija Mohammadi*

Abstract

The changes in today's world and the advancement of information technology have brought about extensive changes in human life. The age of communication and technology, with all its possibilities and advances, has also caused crises; one of them is the moral crisis, the prevalence and viewing of immoral and obscene images, which has caused many psychological and social consequences and affected the individual and social lives of people. This research was formed with the aim of studying the psychological and social consequences of pornography on the Internet; therefore, this article answers this question: What are the psychological and social consequences of pornography? This research is based on the purpose, applied, based on data measurement, descriptive-documentary, and the information was used from books, reliable scientific articles and internet sites. The research results show that addiction to pornography and watching porn movies can have adverse psychological and social consequences for people.

Keywords: pornography, consequence, psychological, social.

* Department of Psychology, Faculty of Social Sciences, Balkh University, Balkh, Afghanistan (khadijamohammadi202@gmail.com)

۱. مقدمه

بحث در مورد پورنوگرافی در افغانستان، مسأله‌ی چالشی است؛ باتوجه به این که این مسأله کاملاً تابو است و دیدگاه بدبینانه در مورد آن وجود دارد، مورد بی‌توجهی قرار گرفته است؛ ولی باتوجه به پیامدهای مخربی که برای نوجوانان و جوانان داشته، باید به آن پرداخت و مورد بررسی قرار داد. پورنوگرافی در بسیاری از جوامع، به‌عنوان یک بی‌هنجاری شناخته می‌شود و هرزه در اینترنت را نمی‌توان پدیده‌ی منحصر به افغانستان دانست؛ اما باید نسبت به افزایش نگران‌کننده گرایش به آن حساس بود؛ زنگ خطر زمانی به صدا در می‌آید که با افزایش میزان سن هرزه‌گردها، مواجه می‌شویم و نتایج تلخ آن را در زنده‌گی اجتماعی و شخصی افراد ملاحظه می‌کنیم.

اکنون که بیش‌تر جوامع امروزی با این بحران روبه‌رو هستند، نیازمند مدیریت جدی و هم‌آهنگ برای بررسی، آسیب‌شناسی، کنترل و ارائه آموزش پیرامون شناخت و مقابله با آسیب‌ها و تهدیدهای موجود در این حوزه می‌باشند.

مسأله قابل ذکر این است که ما امروزه در عصر ارتباطات، شاهد وسایل ارتباط جمعی پیش‌رفت‌هایی چون ماهواره و اینترنت هستیم، که در زمینه تحقیق، مطالعه و ارتباطات سهولت‌هایی را برای انسان فراهم کرده و همه متمرکز بر آثار مثبت و سهولت‌های آن شده اند و در استفاده نوجوانان و جوانان از آن، مدیریت و آموزش درست نشده و به‌صورت افراط و تفریط مورد استفاده قرار گرفته و باعث آسیب‌های جبران‌ناپذیر روانی و اجتماعی شده است؛ بنابراین، پژوهش‌گر برای شناسایی این آسیب‌ها به دنبال پاسخ‌گویی به این پرسش است که آسیب‌های روانی و اجتماعی پورنوگرافی یا هرزه‌نگاری چیست؟

در رابطه به پیشینه تحقیق می‌توان ذکر کرد که مسأله پورنوگرافی و مخصوصاً پیامدهای آن در افغانستان مورد توجه قرار نگرفته و به آن پرداخته نشده؛ اما باتوجه به این که امروزه خیلی از نوجوانان و جوانان به هرزه‌نگاری روی آوردند و متقبل پیامدهایی شدند، بر هر پژوهش‌گری لازم است که به آن توجه کرده و آن را مورد بررسی قرار دهد؛ همان‌طور که پژوهش‌گران ممالک دیگر از جمله ایران این مسأله را مورد مطالعه و تحقیق قرار دادند و نتایج آن را در اختیار محققان گذاشتند. از جمله (سیتسیکا و هم‌کاران، ۲۰۰۹)، نقش خانواده و عوامل فردی در مصرف پورنوگرافی را مورد بررسی و مطالعه قرار دادند، که نتیجه مطالعات آن‌ها نشان داد: نوجوانان پسر و نوجوانانی که در مراحل بالاتر از بلوغ هستند و روابط خانوده‌گی مخدوش و ضعیف دارند، بیش‌تر از پورنوگرافی استفاده می‌کنند.

نوآوری تحقیق این است که امروزه همه به جنبه‌های مثبت و سهولت‌های فضای مجازی و اینترنت توجه دارند، بررسی پورنوگرافی، پیامدها و آسیب‌های آن مورد غفلت و بی‌توجهی قرار گرفته

است. پورنوگرافی کاملاً یک بحث بکر در افغانستان بوده و برای بیش‌تر یک اصطلاح ناشناخته است. این بی‌توجهی و عدم پرداختن به آن، باعث پیامدهای زیادی شده؛ پس لازم است که به آن پرداخته شود و در مورد آسیب‌ها و پیامدهای آن تحقیق و آگاهی صورت گیرد.

هدف مهم پژوهش حاضر، بررسی پیامدهای روانی و اجتماعی پورنوگرافی در اینترنت می‌باشد، که امروزه مورد بی‌توجهی قرار گرفته و سبب پیامدهای جبران‌ناپذیری در زنده‌گی فردی و اجتماعی افراد، مخصوصاً نوجوانان و جوانان شده است.

پرسشی که باعث شده محقق به دنبال آن باشد و به تحقیق و پژوهش بپردازد، این است که آیا پورنوگرافی باعث پیامدهای روانی و اجتماعی در افراد می‌شود؟ در صورت پاسخ مثبت‌بودن، پیامدهای روانی و اجتماعی آن کدام است؟

در پژوهش حاضر از روش تحقیق توصیفی - اسنادی کار گرفته می‌شود و برای جمع‌آوری اطلاعات از ابزار کتاب‌خانه‌یی نظیر کتاب‌ها و مقالات علمی معتبر استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق و بررسی‌های انجام‌شده در ارتباط موضوع، نشان می‌دهد که اعتیاد به پورنوگرافی و هزرنه‌نگاری باعث پیامدهای روانی مثل استرس، وسواس، افسرده‌گی و خودارضایی و پیامدهای اجتماعی از جمله به‌هم‌ریخته‌گی روابط زناشویی، انزوای اجتماعی و خیانت‌های زناشویی می‌شود.

۲. تعریف مفاهیم پورنوگرافی

پورنوگرافی یا هزرنه‌نگاری، به کتاب‌ها، نشریات، فیلم‌ها و ... گفته می‌شود، که بدون داشتن ارزش هنری، صرفاً به شرح و یا نمایش اعمال جنسی و یا افراد برهنه به‌گونه‌یی می‌پردازند، که موجب تحریک جنسی شوند. بسیاری از مردم با سلیقه‌های مذهبی حتا غیر اسلامی نیز، پورنوگرافی را قبیح و نامطلوب می‌دانند؛ در چند دههٔ اخیر، باگسترش فرهنگ نامطلوبی که موضوعات جنسی را تابو نمی‌داند، صنعتی برحول تولید و مصرف محتوای پورنوگرافی ایجاد شده است. گسترش و بهبود رسانه‌های صوتی، تصویری و اینترنت نیز در گسترش این صنعت نقش مهمی داشته است؛ البته کشورهای مختلف، قوانین متفاوتی برای سامان‌دادن به این صنعت دارند (لاسرک و مارک، ۱۳۸۲: ۲۴-۳۴).

۲-۱. ریشه‌شناختی پورنوگرافی

پورنوگرافی، ریشهٔ یونانی دارد و از ترکیب دو واژهٔ پورن (به‌یونانی πόρνη و به انگلیسی porn)، به‌معنای روسپی و واژهٔ گرافو (به‌یونانی γράφω: و به انگلیسی graph)، به‌معنای نگارش و

روسپی‌گری به‌وجود آمده است (دیکشنری انگلیسی - انگلیسی آکسفورد: زیر واژه)، که معادل فارسی دری آن هرزه‌نگاری است.

هرزه‌نگاری در بسیاری از کشورها از جمله افغانستان ممنوع است؛ هم‌چنین هرزه‌نگاری کودکان به‌موجب پروتوکول کنوانسیون حقوق کودک، منع شده است و بسیاری از کشورها برای حمایت از حقوق کودکان به این پروتوکول پیوسته‌اند (میرحسینی، ۱۳۸۶: ۶).

پورنوگرافی یا هرزه‌نگاری، فرایند نتیجه معکوس مکانیزم والایش روانی است؛ به‌گونه‌یی که محتوای سرکوب‌شده روان به‌جای تجلی در آفرینش انگاره‌های مفید و سازنده، به سمت آفرینش‌های هنجارشکنانه و گاه مخرب پیش می‌رود. فروید در کتاب *جوک و ارتباط آن با ناخودآگاه*، که در سال ۱۹۰۵ م. به رشته تحریر درآورد، به عمل کرده‌های این‌چینی اشاره می‌کند؛ بر حسب نظر فروید، پورنوگرافی یا استفاده از مطالبی در قالب جوک، نشانه‌یی دیگر از سرکوب و تصعید در شکل‌دهی به انباشته‌های ناخودآگاه است. این مطلب می‌تواند برگرفته از مکانیزم درونی سانسور یا برای القای خواسته خود به فرد دیگری باشد، که نمی‌توان به‌صورت صریح این خواسته‌ها را با او در میان گذاشت. هنگامی که اندیشه‌یی خلاف عرف در لباس مبدل به شکل یک فرآورده هرزه‌نگارانه مطرح می‌شود، به این دلیل است که فرد می‌خواهد از ممنوعیت‌های درونی خود رها شود؛ به‌همین خاطر آن‌ها را در قالب‌های مانند داستان، عکس و ... به تصویر می‌کشد؛ بنابراین، هرزه‌نگاری در حقیقت، راهی است برای بیان چیزهایی که معمولاً در جامعه ممنوع استند؛ به‌این ترتیب، سرخورده‌گی‌های ناشی از این ممنوعیت‌ها، با پرداختن به مسائل هرزه‌نگارانه، باعث آزادسازی نیروهایی می‌شود که فرد هرزه‌نگار از آن احساس رضایت و هم‌ذات‌پنداری می‌کند؛ هم‌چنان مخاطبان او نیز به‌گونه هم‌ذات‌پندارانه در این لذت شریک او می‌شوند (نژادبهرام و کمالی، ۱۳۸۸: ۱۳۵-۱۴۸).

۲-۲. پورنوگرافی در اینترنت

یکی از جنبه‌های تأثیرات اجتماعی اشاعه مسائل غیر اخلاقی، تصاویر مستهجن و دیگر اطلاعات مضر و منحرف‌کننده است. در یک بررسی کلی می‌توان دریافت، که موضوعات شهوانی و هرزه‌نگاری در اینترنت فراوان و اغلب آزاد است. مطالعه‌یی در سال ۱۹۹۹ م. صورت گرفت و نشان داد، که ۳۱ درصد از کاربران متصل به اینترنت، به سایت‌هایی اتصال داشتند که مختص پورنوگرافی بوده است (بارزمن، ۲۰۰۶: ۲۶۶).

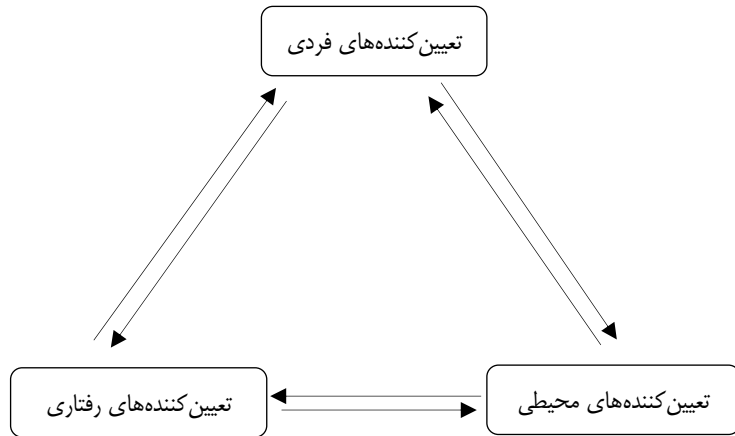
در مورد تمامی موتورهای جست‌وجو، از جمله یاهو و گوگل، می‌توان با واردنمودن کلماتی که ارتباط اندکی با پورنوگرافی دارند، به هزاران سایت اینترنتی مختص به آن دست پیدا کرد؛ اگرچه استفاده از بسیاری از سایت‌های شهوانی نیازمند هزینه مالی است، که معمولاً با کارت اعتباری

پرداخت می‌شود؛ اما همه سایت‌ها، یک بخش برای فریفتن مخاطبان دارند، که به صورت رایگان تصاویری جهت وسوسه کردن ارائه می‌دهند، تا شخص جهت مشاهده مطالب مفصل‌تر، مجبور به استفاده از کارت اعتباری خود شود (میرحسینی، ۱۳۷۶: ۴).

۳. مبانی نظری

مبنای نظری این پژوهش، تیوری «شناختی-اجتماعی» (بندورا: ۲۰۰۹) (شکل ۱) و مدل نظری تأثیرپذیری افتراقی رسانه است.

تیوری شناختی-اجتماعی، یک چهارچوب مفهومی عاملی را فراهم می‌سازد، که در آن تعیین‌کننده‌ها و مکانیزم تأثیر رسانه‌های جمعی را بر افکار و اعمال انسان توضیح می‌دهد. رفتار انسان اغلب به صورت روابط علی- معلولی یک‌طرفه توضیح داده می‌شود. در این قالب ادراکی، رفتار یا توسط تأثیرات محیطی یا به وسیله تمایلات درونی، شکل گرفته و کنترل می‌شود. تیوری شناختی- اجتماعی، تعامل و عمل کرد روانی- اجتماعی را در زمینه علیت متقابل سه‌گانه توضیح می‌دهد. در این نگاه تعاملی، خود و جامعه، عوامل فردی (وقایع شناختی، عاطفی و بیولوژیک)، الگوی رفتاری و وقایع محیطی، همه تعیین‌کننده‌های تعاملی هستند، که به شکل دوطرفه بر هم تأثیر می‌گذارند.

تیوری شناختی-اجتماعی بندورا (۲۰۰۹)

افراد اغلب خودتوسعه، فعال، خودتنظیم و خودبازتاب‌اند؛ نه این‌که فقط آرگانیزم و موجودی عکس‌العمل محور باشند، که شکل‌گیرنده و تحت تأثیر عوامل محیطی یا نیروهای داخلی قرار گیرند؛ در نتیجه، عاملیت شخصی در یک شبکه جامع تأثیرات اجتماعی و ساختاری عمل می‌کند. در این

تعاملات عامل محور، مردم تنها محصول سیستم‌های اجتماعی نیستند؛ بل که خود تولیدکننده سیستم‌های اجتماعی نیز به‌شمار می‌آیند؛ عاملیت شخصی و ساختار اجتماعی، به‌عنوان تعیین کننده‌های مشترک در یک ساختار علی ادغام شده استند، تا یک دوگانه مجزا و جدا از هم (بندورا، ۲۰۰۹: ۳).

کاربرد نظریه فوق در این تحقیق، تعامل بین ساختار اجتماعی و عاملیت شخصی در استفاده از محتوای جنسی نامتعارف یا پورنوگرافی در اینترنت و فضای مجازی در بین نوجوانان و جوانان است. مدل تأثیرپذیری افتراقی اثرات رسانه شامل مجموعه‌ی یک پارچه از چهار گزاره مرتبط است، که روابط بین رسانه و متغیرهای غیر رسانه‌ی را که در نظریه‌های قبلی مربوط به تأثیرات رسانه مطرح شده‌اند، بیان می‌کند. مدل فوق، هر پنج ویژه‌گی تیوری‌های قبلی تأثیرات رسانه‌ی را ادغام می‌کند. تأثیر رسانه بر فرد به سه متغیر زیر بسته‌گی دارد:

۱. تأثیرپذیری وضعیتی؛ ۲. تأثیرپذیری تکاملی؛ ۳. تأثیرپذیری اجتماعی؛ تأثیرپذیری وضعیتی، به همه ابعاد مختلف فردی اطلاق می‌گردد، که زمینه انتخاب رسانه و پاسخ‌گویی به رسانه را در فرد فراهم می‌کند؛ از جمله: جنسیت، خلق‌وخو، شخصیت، شناخت؛ به‌عنوان مثال (دست‌خط‌ها و طرح‌واره‌ها، ارزش‌ها، نگرش‌ها، باورها، انگیزه‌ها و حالات) برخی از این ابعاد؛ به‌عنوان مثال (شخصیت، خلق‌وخو) در طول زمان و شرایط، پای‌دارتر از سایر موارد استند. تأثیرپذیری تکاملی به استفاده انتخابی و پاسخ‌گویی به رسانه‌ها به دلیل رشد شناختی، عاطفی و اجتماعی تعریف می‌شود. سطح رشد و تکامل، تعیین‌کننده تأثیرپذیری و استعداد استفاده از رسانه در تمام مراحل رشد در طول عمر است؛ با این حال، تأثیر آن در کودکی و اوایل بزرگسالی شدیدتر است و در میانه بزرگسالی و انتهای بزرگسالی، کم‌تر می‌شود. در بزرگسالی، رشد به‌راحتی با متغیرهای وضعیتی زنده‌گی مؤثر بر استفاده از رسانه مخدوش می‌شود؛ به‌عنوان مثال (مراقبت از کودکان، مشکلات سلامتی و عدم تحرک). تأثیرپذیری اجتماعی در واقع همه عوامل اجتماعی است، که می‌تواند در استفاده انتخابی از رسانه و پاسخ‌گویی فرد به رسانه تأثیر بگذارد. این‌ها زمینه‌های اجتماعی استند که در سطح خرد (زمینه بین فردی، مثل مکتب، کلیسا و کار) و سطح کلان (بافت اجتماعی مانند هنجارها و ارزش‌های فرهنگی) عمل می‌کنند (مسعودی و بهروان، ۱۳۹۶: ۲۱۵).

بخشی از این مدل جامع، که مربوط به تأثیرپذیری اجتماعی است، مبنای نظری این تحقیق قرار گرفت؛ از این جهت، که براساس این مدل، یکی از مهم‌ترین متغیرهای پیش‌بین استفاده از پورنوگرافی، جامعه، رسانه و مکتب در نظر گرفته شده و فرض بر این است، که شرایط فرهنگی و فضای واقعی جامعه، فضای مجازی در اینترنت و فضای مکاتب، به‌عنوان محیط اجتماعی سطح کلان و میانی، می‌توانند نقش پیش‌بینی‌کننده و تعدیل‌کننده برای مصرف پورنوگرافی در اینترنت داشته

باشند؛ به‌نظر می‌رسد هر یک از این عوامل، در صورتی می‌تواند تأثیر پورنوگرافی را در نوجوان افزایش یا کاهش دهد، که بتواند بر ابعاد شناختی، عاطفی و هیجانی نوجوانان تأثیر بگذارد.

۴. پیامدهای پورنوگرافی

آسیب‌شناسی هرزه‌نگاری و گسترش آن نشان می‌دهد، که دارای آثار و عواقب مخرب بسیاری، هم برای فرد و هم برای فرهنگ و ارزش‌های جامعه است. کسانی که به هرزه تماشانگاران گرایش می‌یابند، به تدریج دچار مشکلات و آسیب‌های متعدد جنسی، جسمی و روانی و اجتماعی در سبک زنده‌گی می‌شوند. این آسیب‌ها به رفتار و شخصیت فرد سرایت کرده و ارتباط و تعامل او با خانواده و جامعه را به چالش می‌کشاند.

۴-۱. پیامدهای پورنوگرافی بر خانواده

به‌گونه معمول، تأثیر هرزه‌نگاری بر نهاد خانواده، از دو وجه مورد توجه قرار می‌گیرد: نخست، این که هرزه‌نگاری، تمایل افراد را برای ازدواج و تشکیل خانواده از بین می‌برد. این وضعیت می‌تواند این دیدگاه را در فرد ایجاد کند، که پیمان ازدواج به دوران خوشی و لذت‌بردن از زنده‌گی خاتمه می‌دهد؛ به همین جهت، پسر یا دختر ترجیح می‌دهد که یا ازدواج نکند و یا آن را به تأخیر بیندازد؛ زیرا بیرون از خانه و دور از ازدواج رسمی، می‌تواند با تنوع و آزادی جنسی بیش‌تری ارضا شود؛ دوم، این که هرزه‌نگاری بخشی از نیازهای جنسی فرد را اشباع می‌کند و این وضعیت موجب می‌شود تا او در زنده‌گی واقعی از شریک خویش کم‌تر احساس رضایت کند.

تنوع‌طلبی، خیانت به همسر، از بین رفتن حرمت جنسی محارم و احساس گناه همیشه‌گی، از مهم‌ترین پیامدهای آن در سطح خانواده است؛ هم‌چنان شواهد نشان می‌دهند که میان بازدید از سایت‌های پورنوگرافی و ارتکاب جرایم جنسی علیه کودکان، ارتباطی مستقیم وجود دارد (اسلامی، ۱۳۹۴: ۱۳-۱۲).

۴-۲. پورنوگرافی و پرخاش‌گری

پورنوگرافی می‌تواند باعث بروز رفتارهای پرخاش‌گرانه، مخصوصاً در پسران نوجوان و مردان جوان شود؛ طوری که آن‌ها در معرض خطر بالا برای رفتار پرخاش‌گرانه هستند؛ مثل تکانش‌گری خصومت به زنان، بی‌بندوباری و تجاوز جنسی همراه است (گرین فیلد، ۲۰۰۴: ۷۴۳-۷۴۴).

۴-۳. اعتیادگری پورنوگرافی

پیامد دیگر پورنوگرافی، اثر اعتیادی آن است. تماشاگر هرزه‌نگاری، از نظر روانی به آن معتاد می‌شود. وقتی یک بار از مطالب هرزه استفاده کنند، دوباره به آن رجوع می‌کنند و این روند، بارها و بارها تکرار می‌شود (ربیعی و رضائیان، ۱۳۹۱: ۴).

۴-۴. اثرهای روحی پورنوگرافی

اضطراب و افسرده‌گی، دو اختلال رایج در سلامت روان استند، که می‌توانند در نتیجه تماشای مکرر فیلم‌های مستهجن در فرد ایجاد و روزبه‌روز افزایش پیدا کند؛ چون تماشای این‌گونه فیلم‌ها، بد و زشت شمرده می‌شود و افراد معمولاً در خفا به آن می‌پردازند و در زمان تماشا، به‌خاطر ترس از افشاشدن، استرس زیادی را تجربه می‌کنند؛ ازسوی دیگر، افسرده‌گی یک نوع ارتباط دوسویه با پورنوگرافی دارد؛ به این معنا که افسرده‌گی هم می‌تواند علت روی آوردن به هرزه‌نگاری باشد و هم پیامد آن. افراد افسرده به دلیل فرار از تجارب ناخوشایند افسرده‌گی به تنهایی، روی می‌آورند به هرزه‌نگاری و ازطرفی، فرد وقتی معتاد به این رفتار می‌شود، تلاش او برای رهایی از این معضل وقتی نتیجه نمی‌دهد، دچار یأس، ناامیدی، درمانده‌گی و افسرده‌گی می‌شود (ملک‌احمدی و قاسمی، ۱۳۹۲: ۲۲۱).

۴-۵. کاهش اعتمادبه‌نفس زنان

باتوجه به این که در این نوع فیلم، زن را به‌عنوان یک کالای مصرفی معرفی می‌کنند، این موضوع به خود زن هم تلقین شده و برای فرد قابل پذیرش می‌شود، که زن فقط برای ارضای نیازهای جنسی آفریده شده است و ارزش زن بیش‌تر به قیافه، ساختمان بدن و زیبایی اوست، تا اخلاق و ارزش‌های متعالی انسانی؛ به این ترتیب، ارزش زن را به یک کالای جنسی پایین می‌آورند. این نوع نگاه، باعث می‌شود که زن احساس بی‌ارزشی کند و عزت نفس او آسیب بیند؛ لذا اعتماد به‌نفس وی روزبه‌روز کاهش می‌یابد (خانجانی و هم‌کاران، ۲۰۱۹: ۱۳۴-۱۳۶).

۴-۶. کاهش رضایت جنسی

پورنوگرافی، به‌عنوان یکی از صنایع بزرگ در دنیای امروز، به دلیل دسترسی آسان به محتوای پورنوگرافیک، تأثیرات منفی زیادی روی روابط و رضایت جنسی افراد دارد. با تماشای پورن، مغز و جسم فرد موقعیتی را تجربه می‌کند که در رابطه واقعی اتفاق نمی‌افتد. این امر باعث می‌شود که میزان رضایت جنسی از روابط واقعی کاهش پیدا کند (پورخاتون، ۱۳۹۱: ۱۴).

نتیجه بحث: باتوجه به پیامدها و تأثیراتی که مطرح شد، فرد معتاد به پورنوگرافی یا هرزه‌نگاری در هر سن و از هر جنسیتی که باشد، سلامت روان او به سرعت رو به کاهش رفته و زنده‌گی فردی، اجتماعی و زناشویی او با ادامه این رفتار آسیب می‌بیند. فرد معتاد به هرزه‌نگاری، نه تنها خود را به سمت نابودی سوق می‌دهد؛ بلکه برای سلامت دیگران و جامعه هم بسیار خطرناک است؛ چه بسا افرادی اند که خود از سلامت کامل برخوردارند؛ اما به دلیل رفتار غیر طبیعی افراد معتاد به هرزه‌نگاری، زنده‌گی آنها نیز تهدید می‌شود و یا زنده‌گی خود را از دست می‌دهند؛ بنابراین، فرد معتاد به هرزه‌نگاری، هم‌چنان برای جامعه نیز خطرناک است.

۵. مناقشه

بیش تر مطالعات پیشین پیرامون دست‌رسی نوجوانان و جوانان به پورنوگرافی، ماهیت کمی دارد و بررسی کیفی جامع اندکی در این زمینه صورت گرفته و کم‌تر به فهم عمیق تجربیات و دیدگاه‌های مخاطبان در مطالعات فوق توجه شده است؛ هم‌چنین بیش تر مطالعاتی که به عوامل تعیین‌کننده مصرف پورنوگرافی پرداخته‌اند، بر عوامل فردی، مانند جنسیت، سن و انگیزه‌های فردی برای دریافت اطلاعات جنسی تمرکز نموده‌اند و نقش خانواده و عوامل فردی در مصرف پورنوگرافی بررسی شده است؛ هم‌چنین برخی از مطالعات، ابعاد اخلاقی، حقوقی و آسیب‌شناسی-اجتماعی پورنوگرافی در جوانان را بررسی کرده‌اند. در مقاله حاضر، پژوهش‌گر با رویکرد سبب‌شناسی پیامدهای روانی و اجتماعی پورنوگرافی را مورد بررسی قرار داده و پیامدها و مفاهیم آن را شرح داده است.

۶. نتیجه‌گیری

هرگونه تلاش برای مصونیت‌بخشی نوجوانان و جوانان از مواجهه با محتوای غیر اخلاقی و تصاویر هرزه‌نگارانه در فضای مجازی، نیازمند همکاری و مشارکت نوجوانان، خانواده‌ها، ارائه آموزش‌های رسمی و غیر رسمی مرتبط از طریق رسانه‌های عمومی، وضع و اجرای قوانین جامع و منطقی، متناسب با نیازها و شرایط؛ هم‌چنین تبادل نظر و مشارکت با تهیه‌کننده‌گان و ارائه‌کننده‌گان محتوا، سخت‌افزارها، نرم‌افزارها و خدمات فناوری و متخصصان رشته‌های مرتبط است؛ هرچند نمی‌توان از مواجهه نوجوانان و جوانان با پورنوگرافی در فضای مجازی به‌طور کامل پیش‌گیری کرد؛ اما می‌توان با تقویت مؤلفه‌هایی مثل تربیت جنسی فرزندان و نظارت بر نحوه استفاده آنها از فضای مجازی و وضع قوانین مبتنی بر اصول اخلاقی، آن را کنترل کرد؛ بنابراین، ضروری است برای کاهش و مدیریت معضل پورنوگرافی خانواده، خود شخص و دولت، ضمن مدیریت و نظارت با آموزش درست

و آگاهی دادن به نوجوانان و جوانان در مورد پیامدهای این معضل و نظارت و کنترل مناسب خانواده روی آن‌ها، تا حدودی از پیامدهای ناگوار این معضل می‌توان جلوگیری کرد؛ هم‌چنان با مسؤولیت‌پذیری دولت در برنامه‌ریزی‌های علمی، کارشناسانه و همه‌جانبه و بهره‌گیری از توان علمی نیروهای جوان کشور، بر زمینه ایجاد اشتغال مناسب، ایجاد سایت‌های مفید و جذاب سرمایه‌گذاری کرد و نفوذ سایت‌های منفی و مخرب را کاهش داد؛ و از آسیب‌های شخصیتی، روانی و تخریب مبانی اعتقادی و اجتماعی جامعه جلوگیری کرد.

۷. پیش‌نهادها

- برای پژوهش‌گران بعدی، پیش‌نهاد می‌گردد تا کارهای میدانی، پیرامون متغیرهای مختلف این پژوهش انجام دهند. به‌گونه مثال:
۱. پورنوگرافی با متغیرهایی مثل میزان اعتقادات مذهبی افراد، مدیریت و نظارت خانواده مورد بررسی قرار گیرد؛
 ۳. تأثیر و پیامدهای پورنوگرافی در روابط زن و شوهر و خیانت‌های زناشویی مورد بررسی قرار گیرد؛
 ۴. راه‌های مدیریت و ایمن‌سازی فضای مجازی را مورد بررسی قرار دهند؛
 ۵. مطالعه و بررسی رابطه اختلال‌های روانی از جمله افسرده‌گی، وسواس با هزینه‌نگاری.

ORCID

khadija Mohammadi

<https://orcid.org/0009-0008-1805-4775>

سرچشمه‌ها

۱. اسلامی، مروارید. (۱۳۹۴) // «بررسی شبکه‌های اجتماعی و تأثیرات آن‌ها بر ابعاد مختلف زنده‌گی». ایران: نخستین کنگره ملی فضای مجازی، بی‌نا. <<https://civilica.com/doc/268377>>
۲. پورخاتون، اعظم. (۱۳۹۱). «آسیب‌شناسی روانی - اجتماعی پورنوگرافی در اینترنت». نخستین کنگره ملی فضای مجازی و آسیب‌های اجتماعی نوپدید. تهران: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی. <<https://civilica.com/doc/268370>>
۳. خانجانی، مهدی؛ قنبری، فرشته؛ نعیمی، ابراهیم. (۱۳۹۸). «بررسی ارتباط کارکرد خانواده، سبک دل‌بسته‌گی و سبک‌های تربیتی والدین با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان». ایران: فصل‌نامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی. ۱۰ (۳۷): ۱۲۱-۱۴۲. <doi:10.22054/qccpc.2019.26576.1655>

۴. ربیعی، علی و رضائیان. (۱۳۹۱). «آسیب‌شناسی اینترنت و بحران اخلاقی در جوامع معاصر». ایران: فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری. ۷(۴). صص ۷۰-۶۳ <<https://ethicsjournal.ir/browse>>
۵. لاسر، مارک. (۱۳۸۲). «هرزه‌نگاری در اینترنت». ایران: ماهنامه سیاحت غرب. ش. ۹. صص ۲۴-۳۴. <<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/347813>>
۶. مسعودی، حمید؛ بهروان، حسن. (۱۳۹۶). «تبیین جامعه‌شناختی عوامل مرتبط با عضویت، بازدید و مانده‌گاری کاربران در گروه‌های اینترنتی غیر اخلاقی». ایران: نشریه رسانه و فرهنگ. سال هفتم: صص ۱۲۳-۱۴۶. <https://mediastudy.ihs.ac.ir/article_2705.html>
۷. ملک احمدی، حکیمه؛ قاسمی، وحید. (۱۳۹۲). «زنان و آسیب‌شناسی استفاده از محصولات هرزه‌نگاری». ایران: فصلنامه علمی- ترویجی اخلاق. سال سوم. شماره ۱۱. ۲۰۹-۲۲۸. <<https://ensani.ir/fa/article/411714>>
۸. میرحسینی، مریم. (۱۳۸۶). «کج‌روی‌های اینترنتی و لزوم نظارت و محدودکردن دسترسی به اطلاعات». ایران: مجله جهانی رسانه - نسخه فارسی. ۳(۱). صص ۱-۱۰. <https://gmj.ut.ac.ir/article_66551.html>
۹. نژادبهرام، زهرا؛ کمالی چیرانی، فاطمه. (۱۳۸۹). «بررسی ابعاد فرهنگی-اجتماعی کنترل والدین بر استفاده فرزندان از اینترنت (تحلیل کنترل والدین بر استفاده فرزندان از اینترنت)». ایران: مجله برگ فرهنگ. جدید(۲۱)، ۱۳۵-۱۴۸. <[SID.https://sid.ir/paper/94152/fa](https://sid.ir/paper/94152/fa)>

10. Bandura, A (2009). "Social cognitive theory or mass communication". In J. Bryant & M. B. Oliver (Eds.), Media effects: Advances in theory and research (pp. 94-124). New York: Routledge. <<https://www.researchgate.net/publication/264466553>>
11. Bazerman, R. (2006). "Internet pornography, children in society: myth, truth and control". <<https://psycnet.apa.org/record/2014-22822-010>>
12. Michell KJ, Wolak J, Finkellon D. Trends in Youth Reports of Sexual Solicitations, Harassment and Unwanted Exposure to Pornography on the Internet. Journal of Adolescent Health 2007; 40(2): 116-126.
13. Yonghui, F&* Yutong, M, Q, Z(2019). The Relationship Between Adolescents' Stress and Internet Addiction: A Mediated-Moderation Model. <<https://doi.org/10.3389%2Ffpsyg.2019.02248>>

References

1. Islamic, pearl. (2014)/ "Investigation of social networks and their effects on different dimensions of life". Iran: First National Congress of Virtual Space, Bina. <<https://civilica.com/doc/268377>>
2. Bandura, A (2009). "Social cognitive theory or mass communication". In J. Bryant & M. B. Oliver (Eds.), Media effects: Advances in theory and research (pp. 94-124). New York: Routledge. <<https://www.researchgate.net/publication/264466553>>

3. Bazerman, R. (2006). "Internet pornography, children in society: myth, truth and control". <<https://psycnet.apa.org/record/2014-22822-010>>.
4. Michell KJ, Wolak J, Finkellon D. Trends in Youth Reports of Sexual Solicitations, Harassment and Unwanted Exposure to Pornography on the Internet. *Journal of Adolescent Health* 2007; 40(2): 116-126.
5. Yonghui, F&* Yutong, M, Q, Z(2019). The Relationship Between Adolescents' Stress and Internet Addiction: A Mediated-Moderation Model.<<https://doi.org/10.3389%2Ffpsyg.2019.02248>>.
6. Pourkhaton, Azam. (2011). "Psycho-social pathology of Internet pornography". The first national congress of virtual space and emerging social harms. Tehran: Ministry of Cooperation, Labor and Social Welfare. <<https://civilica.com/doc/268370>>.
7. Khanjani, Mehdi; Qanbari, angel; Naimi, Ibrahim. (2018). "Investigating the relationship between family functioning, attachment style and parenting styles with Internet addiction in teenagers". *Iran: Quarterly Journal of Counseling and Psychotherapy Culture*. 10(37). 121-142. <[doi:10.22054/qccpc.2019.26576.1655](https://doi.org/10.22054/qccpc.2019.26576.1655)>.
8. Rabiei, Ali and Rezaian. (2011). "Internet Pathology and Moral Crisis in Contemporary Societies". *Iran: Journal of ethics in science and technology*. 7(4). pp. 70-63 <<https://ethicsjournal.ir/browse>>.
9. Lasser, Mark. (1382). "Internet Pornography". *Iran: Western tourism magazine*. Sh9. pp. 24-34. <<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/347813>>.
10. Masoudi, Hamid; Behrwan, Hassan. (2016). "Sociological explanation of the factors related to the membership, visits and retention of users in unethical internet groups". *Iran: Media and Culture Journal*. The seventh year: pp. 123-146. <https://mediastudy.ihcs.ac.ir/article_2705.html>.
11. Malek Ahmadi, Hakimeh; Ghasemi, Vahid. (2012). "Women and the pathology of using pornographic products". *Iran: Scientific and Promotional Quarterly of Ethics*. third year. No. 11. 209-228. <<https://ensani.ir/fa/article/411714>>.
12. Mirhosseini, Maryam. (1386). "Internet deviations and the need to monitor and limit access to information". *Iran: World Media Magazine - Persian version*. 3(1). pp. 1-10. <https://gmj.ut.ac.ir/article_66551.html>.
13. Nejadbahram, Zahra; Kamali Chirani, Fatemeh. (1389). "Investigation of socio-cultural dimensions of parental control over children's use of the Internet (analysis of parental control over children's use of the Internet)". *Iran: Barg Farhang magazine*. New(21), 135-148. <[SID.https://sid.ir/paper/94152/fa](https://sid.ir/paper/94152/fa)>.